

Vrouwenraaddossier Daderprogramma's afstemmen op aanbevelingen GREVIO (Raad van Europa) 2021

Inhoud

Daderprogramma's in Vlaanderen afstemmen op aanbevelingen GREVIO.....	3
Artikel 16 Verdrag van Istanbul.....	3
Aanbevelingen van GREVIO	3
Vlaams actieplan seksueel geweld – initiatieven voor daders.....	4
Daderprogramma's intrafamiliaal geweld.....	5
Triangel in het werken met plegers IFG	5
Dataverzameling	6
Bemiddeling	7
Daderprogramma's IFG als aanvulling op veroordeling of ter vervanging?	7
Genderperspectief in het programma aanbod	8
Budgetten.....	8
Conclusie - aanbevelingen	8

Daderprogramma's in Vlaanderen afstemmen op aanbevelingen GREVIO

België ratificeerde in 2016 het [Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld](#), het zogenaamde Verdrag van Istanbul (2011). De overheden in ons land moeten nog heel wat artikels van het Verdrag verder omzetten in concrete maatregelen. Eén daarvan is artikel 16 'Preventieve interventie en behandelprogramma's'. Voor plegers van seksueel en intrafamiliaal geweld (IFG) zijn er in Vlaanderen daderprogramma's beschikbaar maar ze kunnen nog bijgestuurd worden op het vlak van genderperspectief, kwantitatief en kwalitatief aanbod. Andere aandachtspunten zijn bemiddeling en daderprogramma's als alternatief voor of als aanvulling op een veroordeling.

Artikel 16 Verdrag van Istanbul

Artikel 16 bepaalt dat de overheden wetgevende of andere maatregelen nemen voor het opzetten of ondersteunen van behandelprogramma's om plegers van intrafamiliaal geweld niet-gewelddadig gedrag in hun interpersoonlijke relaties aan te leren om verder geweld te voorkomen en gewelddadige gedragspatronen te veranderen. Programma's moeten ook voorkomen dat plegers van zedenmisdriven opnieuw een strafbaar feit plegen. De ondersteuning en de mensenrechten van slachtoffers zijn daarbij de eerste prioriteit.

Aanbevelingen van GREVIO

GREVIO, het onafhankelijk expertencomité dat de implementatie van het Verdrag van Istanbul per land opvolgt, kwam in 2019 in België op bezoek en heeft in zijn [eerste evaluatierapport](#) over ons land (september 2020) een aantal aanbevelingen over daderprogramma's opgelijst.

GREVIO stelt vast dat de zorg en follow-up van daders van seksueel en intrafamiliaal geweld relatief goed georganiseerd is in België.

GREVIO heeft wel twijfels over de gendergerelateerde benadering van de programma's en de betrokkenheid van organisaties die steun bieden aan vrouwen. Daarom raad GREVIO [een uniforme gendergerelateerde benadering](#) aan, deconstructie van seksistische stereotypen en samenwerking met organisaties die steun bieden aan vrouwen.

Het beleid moet volgens GREVIO nauwkeuriger bepalen onder welke omstandigheden programma's voor daders van intrafamiliaal geweld als [alternatief voor een veroordeling of als aanvulling op een veroordeling](#) aangewezen zijn, gezien het risico op recidive.

[Bemiddeling](#) (art. 48 van het Verdrag) kan enkel mits garantie voor slachtoffers van hun vrije en [geïnformeerde toestemming](#), gecombineerd met [verantwoordelijkheidstraining](#) voor daders.

[Evaluatie van bestaande programma's](#) op de effecten op korte en lange termijn is nodig om de resultaten van het preventieve doel in kaart te brengen.

[Voldoende financiering](#) moet de toegang tot programma's verbeteren en steun verzekeren voor een [voldoende lange behandelperiode om recidive te vermijden](#).

GREVIO pleit in andere documenten over daderprogramma's ook sterk voor *statistieken en onderzoek*, het uitwerken van *kwaliteitsnormen* op landelijk niveau met *standaardverwijzingstrajecten* en de vorming van professionals met oog voor een gendergerelateerd begrip van geweld.

De Vrouwenraad had eind 2020 een overleg met expertorganisaties inzake daderprogramma's, zowel inzake seksueel geweld als intrafamiliaal geweld, met de aanbevelingen van GREVIO als invalshoek. Samen kwamen we tot een aantal vaststellingen en aanbevelingen:

Vlaams actieplan seksueel geweld – initiatieven voor daders

In de drie gewesten is er een steuncentrum voor daders van seksueel geweld. In Vlaanderen is dat het Universitair Forensisch Centrum (Universitair Ziekenhuis Antwerpen). Deze steuncentra werken met multidisciplinaire teams. Er zijn drie residentiële voorzieningen (in psychiatrische centra) en in elke provincie zijn er enkele ambulante centra voor hulp aan mensen die grensoverschrijdend seksueel gedrag hebben gesteld. Op federaal niveau is er een netwerk van psychosociale teams die daders in gevangenissen begeleiden.

Het [Vlaams Actieplan ter bestrijding van seksueel geweld](#) (oktober 2020) onder de coördinatie van de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, besteedt aandacht aan slachtoffers en plegers van seksueel geweld en vertrekt daarbij vanuit de noden van slachtoffers.

Wat daders betreft is de strategische doelstelling 2 van belang met gepaste maatregelen wanneer seksueel geweld zich voordoet.

Dit vertaalt zich in concrete doelstellingen/acties zoals in de eerste plaats de ondersteuning van het cliëntsysteem vanuit een systeemgerichte aanpak met onder andere de verdere uitbouw van het Project Integrale Respons op Intrafamiliaal geweld (Irisproject) waarbij de hulpverlening verbinding maakt tussen slachtoffers en daders en zich ook richt op het gezinssysteem.

Een tweede doelstelling is de implementatie van het gebruik van wetenschappelijk onderbouwde en gevalideerde risicotaxatie-instrumenten voor daders van seksueel geweld bij de justitiehuisen.

Inzetten op samenwerking om het aanbod zowel op structureel als individueel niveau op de hulpvraag af te stemmen via een samenwerkingsakkoord tussen justitiehuisen en hulpverlening komt als derde punt aan bod om de begeleiding van justitiabelen beter uit te werken. Het federaal en Vlaams niveau zullen nagaan hoe de residentiële centra op te nemen in een aangepast samenwerkingsakkoord. Het bestaande samenwerkingsakkoord federaal met de drie regio's bestaat sinds eind jaren 1990.

Een vierde doelstelling omvat een pakket maatregelen waaronder het investeren in een toereikend aanbod, zowel in een gedwongen als een vrijwillig kader van daderbehandeling. Dit gaat enerzijds over een ophijsting van een stand van zaken van behandeling van zedendelinquenten in gevangenissen, met het oog op re-integratie en welke partners er kunnen bij betrokken worden. Anderzijds komt het werken met daders van seksueel geweld bij intrafamiliaal geweld aan bod via de ketenaanpak, de Family Justice Centers en de IFG-centra die nog zullen opgericht worden. Er komt een overzicht van de noden inzake het hulpverlenend

aanbod aan justitiabelen op het vlak van gedragstraining en zorg om dit te kunnen stroomlijnen want er is momenteel over heel Vlaanderen een heel verschillend aanbod qua trainingen en subsidiestromen. Het COSA-project (re-integratie van plegers van seksueel grensoverschrijdend gedrag in de samenleving) krijgt een plaats in de reguliere werking. De evaluatie van de integrale psychosociale begeleiding en zorg voor minder- en meerderjarige daders dient om beter op de noden in te spelen. Bij seksueel grensoverschrijdend gedrag komt de focus te liggen op vroegdetectie en een laagdrempelig aanbod vanuit een multidisciplinaire benadering.

Daderprogramma's intrafamiliaal geweld

Voor intrafamiliaal geweld en andere vormen van gendergerelateerd geweld is er geen Vlaams actieplan. De Vrouwenraad vertrouwt er op dat de Vlaamse overheid hierover een insteek geeft in het voorziene Nationaal Actieplan gendergerelateerd geweld en dat daderprogramma's intramamiliaal geweld ook verder versterkt en uitgewerkt worden.

Daderprogramma's voor (ex)partnergeweld, ook voor geweld op kinderen, zijn weinig verspreid in Vlaanderen. Ze zijn (nog) niet ingebed bij het justitiële, wel bij een aantal Centra Geestelijke Gezondheidszorg en Centra Algemeen Welzijnswerk. Ze zijn weinig gefocust op gendergerelateerd geweld. Het aantal plegers dat kan doorstromen naar programma's is in verhouding laag tot het aantal plegers in zijn geheel.

Verder is er weinig diversiteit in het daderaanbod, bijvoorbeeld weinig of niets voor anderstaligen, noch voor mensen met een verstandelijke beperking of mensen met een dubbel of triple diagnose. Mensen met een verslavingsproblematiek moeten naar andere programma's. Het aanbod rond 'coercive control' of het zogenaamde intiem terrorisme is ook weinig uitgewerkt/verspreid.

Wat er ook nog weinig gebeurt met plegers is veiligheidsplanning. Het Family Justice Center (FJC) Antwerpen probeert dat vanuit de ketenaanpak hoog op de agenda te zetten. Dit zou volgens de Vrouwenraad overal in Vlaanderen (ook bij de nog op te richten FJC's) moeten uitgerold worden.

Triangel in het werken met plegers IFG

Het FJC Antwerpen past het concept 'Triangel (change, disrupt en support) in het werken met plegers IFG' toe. Plegers moeten de verantwoordelijkheid over hun eigen gedrag opnemen en er moet een evolutie zijn van 'change of behaviour' naar *change of mindset*. De verandering van gedrag en mindset kan men op verschillende manieren motiveren, met aan de ene kant 'disrupt' en aan de andere kant 'support', die tevens op elkaar inspelen.

Disrupt gaat over maatregelen die mensen kunnen doen stoppen met gewelddadig en bedreigend gedrag (bijvoorbeeld tijdelijk huisverbod, kinderen in een neutrale bezoekerimte, probatiemaatregelen, verplichte dadertherapie,...).

Support is een outreach naar plegers: vragen wat er misgaat, wat er nodig is en hen versterken op een positieve manier zodat ze weer controle krijgen op de problemen in hun leven en een perspectief op welbevinden.

De Triangel benadering beantwoordt volgens de Vrouwenraad aan de opmerking van GREVIO over de nood aan een kwaliteitsvol daderprogramma dat dan in gans Vlaanderen op dezelfde manier zou moeten toegepast worden.

Voorwaarden

Bij deze Triangel somt het FJC Antwerpen voorwaarden op, die het FJC ook in de praktijk toepast:

In de eerste plaats is een *multidisciplinaire benadering* van tel want op langere termijn succesvolle daderprogramma's kaderen best in een holistische, integrale visie met een gendersensitieve insteek en samenwerking. Dat multidisciplinaire is zelfs een stap verder dan de samenwerking met vrouwenorganisaties die GREVIO voorschrijft. Maar er is momenteel wel een tekort aan gendersensitieve benadering ten aanzien van intrafamiliaal geweld in de Vlaamse context. Veel situaties van intrafamiliaal geweld zijn gendergerelateerd maar dat komt te weinig aan bod in de opleidingen/vormingen. Dat bemoeilijkt het (h)erkennen van een aantal situaties en vormen van geweld.

Dit heeft ook met een tweede voorwaarde te maken, namelijk *risicotaxatie*. Gaat het effectief om gendergerelateerd geweld (intiem terrorisme, meerdere vormen van zogenaamd eengerelateerd geweld, vrouwelijke genitale verminking,...)? Of is het situationeel geweld waarbij het gedrag van de gezinsleden steeds weer leidt tot escalaties. Het is in elk geval heel belangrijk om goed te kijken naar de dynamieken in de relatie en de geweldspiraal. Maatwerk is cruciaal evenals risicogestuurde zorg. Risicotaxatie moet aanhoudend gebeuren en niet eenmalig want soms komen hulpverleners maar gaandeweg achter de dynamiek van het IFG. Bovendien moet het ook gaan over het profiel van slachtoffers en daders, het profiel van dynamiek. De COL 15/2020 (Omzendbrief van het College van Procureur-generaal) over risicotaxatie bepaalt dat de politie vanaf 1 januari 2021 een formulier moet invullen (met welke pleger hebben we te maken) is zeker een positieve stap in die richting.

De derde voorwaarde is *responsabilisering van plegers*, die moet vertrekken vanuit de veiligheid van de slachtoffers. Daarvoor moeten plegers kunnen inzien dat ze het onveilig maken voor de andere(n) en dat kan door met hen een veiligheidsplanning op te nemen. Op die manier kan er een verschuiving komen van extrinsieke (van buitenaf, door derden) naar intrinsieke motivatie (van de pleger zelf).

Dataverzameling

De aanbevelingen van GREVIO en de vraag van de vrouwenbeweging naar genderstatistieken, indicatoren en onderzoek, blijft grotendeels onbeantwoord.

Er is geen zicht op het aantal *beschikbare plaatsen voor daderbehandeling* in het kader van intrafamiliaal geweld omdat het momenteel onmogelijk is om vergelijkingen te maken. Elke regio doet wat anders. Soms is er individueel aanbod, soms groepsaanbod. Ook de output valt niet te meten.

Bij het daderaanbod van seksuele plegers blijkt het ook moeilijk om na te gaan hoeveel zedendelinquenten er in het residentiële en ambulante aanbod van programma's zitten, laat staan hoeveel zedenplegers in de gevangenis een aanbod hebben gehad en wanneer ze vrijkomen ook nog een ambulant programma volgen.

Dezelfde vaststellingen gelden voor *recidivecijfers*, noodzakelijk om aan recidiveopvolging te doen. Recidivemeting zou via justitie (PV's) kunnen, op politieniveau (hoeveel individuen, gezinnen met klachten komen terug), op justitiële maatregel- of op hulpverleningsniveau. Die gegevens zijn er nu niet.

Voor recidivemeting die niet via justitie gaat zou een bevolkingsonderzoek informatie kunnen geven.

Bemiddeling

De vrouwenbeweging in België (zie [Rapport Alternatif de la coalition 'Ensemble contre les violence'](#)) en GREVIO vrezen vooral dat Justitie (nog meer) bemiddeling gaat opleggen bij partergeweld en intrafamiliaal geweld. GREVIO vraagt hoe de overheden de vrije en geïnformeerde toestemming van het slachtoffer garanderen?

Tijdens de Vrouwenraadrondetafel over daderprogramma's eind 2020 is daarover gediscussieerd in het kader van intrafamiliaal geweld. Daar kwam naar voor om bemiddeling niet als methodiek voorop te stellen. Bemiddeling pas gebruiken na een goede risicotaxatie, na een goede daderprofilering, na voldoende veiligheidsplanning die steeds moet herhaald en gecheckt worden, leidt immers tot betere resultaten die ook voor slachtoffers gemakkelijker aanvaardbaar zijn. Bemiddeling kan dus achteraf toegepast worden op bepaalde situaties waarover er conflicten zijn, zoals bijvoorbeeld financiële problemen, de woonplaatskeuze, weggaan,... dus waar het nodig is en veilig en wetende welke dynamiek er speelt. Bemiddeling ontrafelen om na te gaan wat het in verschillende contexten betekent. Het mag nooit gaan over de vraag of het koppel moet samenblijven of niet. Om afspraken te maken over het geweld zijn andere trajecten aangewezen. In elk geval is bemiddeling uit den boze bij slachtoffers van intiem terrorisme.

Daderprogramma's IFG als aanvulling op veroordeling of ter vervanging?

Op justitieel vlak lijkt het er volgens GREVIO op dat daderprogramma's bij ons zelden worden ingezet als aanvulling op een strafrechtelijke veroordeling maar wel als alternatief voor veroordeling. De situatie is voor GREVIO niet zo duidelijk. GREVIO vindt het strafrecht belangrijk en verwijst naar het EVRM maar het moet wel niet de enige optie zijn. De veroordeling moet deel uitmaken van een allesomvattende en geïntegreerde aanpak. In de buitengerechtelijke context is er in België een sterke trend naar 'tandembemiddeling' (tussen slachtoffer/s en dader) volgens GREVIO. Daar wijst GREVIO op waakzaamheid bij het gebruik van bemiddeling in gevallen van gendergerelateerd geweld, waar er sprake is van een relatie van overheersing en controle. Vandaar de noodzaak van de geïnformeerde toestemming van de slachtoffers.

In vele gevallen komt Justitie met een probatiemaatregel, een voorwaardelijke straf. Er zijn ook daders die kiezen voor straf in plaats van bijvoorbeeld voorwaardelijke vrijlating omdat ze na strafeinde dan vrij zijn en geen opvolgende instantie hebben. Ze zetten de stap naar daderbegeleiding/therapie niet als er geen verplichting is.

De (straf)maatregel moet volgens de deelnemers aan de Vrouwenraadrondetafel eind 2020, in verhouding zijn met het risico op recidive van de pleger en ook de context en het profiel van de pleger zijn van belang: afstemmen op het risico zodanig dat de maatregel niet contraproductief gaat werken.

De deelnemers waren het er ook over eens dat *daderbegeleiding altijd een aanvulling moet zijn op een veroordeling/detentie*, in de gevangenis (en ook daarna) om geen kostbare tijd te verliezen. Een verplicht daderprogramma is ook zinvol om een extrinsiek duwtje te geven onder probatie, bemiddeling in strafzaken, voorwaardelijke vrijlating. Er is dan voldoende lange tijd om grip op de situatie te krijgen. Justitiehuisen en Family Justice Centers kunnen bij intrafamiliaal geweld daarin een goed duo vormen voor de aanpak van de plegers. Een veilige re-integratie is essentieel. Justitie, justitiehuisen, hulpverlener en dader moeten samen aan de slag kunnen gaan. Dergelijke samenwerking in het kader van een prestatieverbintenis is iets dat werkt.

Genderperspectief in het programma aanbod

GREVIO hamert erop dat het genderperspectief in daderprogramma's aanbod komt, ook in het kader van de multidisciplinaire aanpak. Dat is ook de vraag van de vrouwenbeweging. De bestaande daderprogramma's intrafamiliaal geweld in Europa zijn niet vanuit de genderinvalshoek vertrokken. Ze zoeken die verbanden wel op vraag van GREVIO maar dat is niet zo evident.

Uit de praktijk in Vlaanderen blijkt wat betreft intrafamiliaal geweld bijvoorbeeld dat al snel de redenering opduikt van '1 x pleger altijd pleger'. Dit uitgangspunt werkt niet voor daderprogramma's want de dader krijgt geen hoop, geen perspectief meer.

Bij daderprogramma's is het dus zoeken hoe je de genderinvalshoek kan inbouwen. *Eerst kijken naar verbinding met de dader te vinden is* en geleidelijk de dader bewust maken dat zijn/haar gedrag iets met de ander doet en dan werken aan zijn/haar intrinsieke motivatie. In de *volgende fase* kan *het genderperspectief* dan een plaats vinden. Maar *genderrollen spelen ook niet bij elke case* in dezelfde mate mee. Niet alle situaties van intrafamiliaal geweld vinden hun oorsprong in gendergerelateerd geweld. Soms zijn er andere dingen misgelopen (in het verleden), zoals een verslavingsproblematiek, een psychiatrische problematiek,...

Er is ook nog het *cultuursensitieve aspect*. Cultuursensitief omgaan met daders zorgt veelal voor een opening om te bespreken wat er speelt, zowel bij seksueel als bij intrafamiliaal geweld.

Het is bijgevolg een en/en verhaal en dat moet ook in de opleidingen en vormingen van professionals binnengebracht worden.

Budgetten

Er moeten volgens de deelnemers aan de VrouwenraadronDTafel daderprogramma's van eind 2020 voldoende middelen zijn om een voldoende aanbod te creëren dat ook een lange termijn kan overspannen. Vlaanderen subsidieert voor de justitiabelen zowel gedragstrainingen als hulpverlening. Voor de begeleiding van (potentiële) plegers die vrijwillig een programma volgen, zijn ook middelen voorzien. De budgetten zijn nooit volledig dekkend. De Vlaamse overheid beschouwt subsidies als een incentive om met daders aan de slag te gaan.

Het budget dat vrij behoorlijk is, kan efficiënter gebruikt worden door de tussenschotten tussen aparte werkingen weg te werken en meer verbanden te maken, bijvoorbeeld zaken regionaal uitwerken, gezamenlijk dossierbeheer, idem voor intake, ... Financiën en inhoud zouden beter moeten samengaan.

Conclusie - aanbevelingen

Er beweegt momenteel heel wat in Vlaanderen op het vlak van daderprogramma's, zowel voor plegers van zedenfeiten als voor plegers van intrafamiliaal geweld. Maar om te beantwoorden aan de suggesties van GREVIO, zijn er nog wat aanpassingen nodig, weliswaar met de nodige nuances:

Uniforme gendergerelateerde benadering

Bij intrafamiliaal geweld eerst verbinding met de dader maken en werken aan zijn/haar intrinsieke motivatie. Vervolgens nagaan of en hoe het genderperspectief kan geïntegreerd worden. Het genderperspectief moet in daderprogramma's (indien nodig) door de professionals op dezelfde manier wordt toegepast. Ook het

cultuursensitieve aspect kan een rol spelen en moet in de daderprogramma's verder uitgewerkt en uitgerold worden.

Aanbod bij IFG

Daderprogramma's voor (ex)partnergeweld en intrafamiliaal geweld moeten meer verspreid worden in Vlaanderen, niet enkel bij CGG's en CAW's maar ook justitieel ingebed. Het aanbod moet diverser worden met meer aandacht voor anderstaligen, voor mensen met een verstandelijke beperking of mensen met een dubbel of triple diagnose. Ook het aanbod rond 'coercive control' (intiem terrorisme) dient verder uitgewerkt en verspreid te worden. Mensen met een verslavingsproblematiek moeten naar andere programma's geleid worden.

Aanbod bij seksueel geweld

Het Vlaams actieplan seksueel geweld kondigt een investering in een toereikend aanbod aan in een gedwongen en een vrijwillig kader. Momenteel is er bijvoorbeeld nog een verschillend aanbod qua gedragstrainingen en subsidiestromen. Dit zou gestroomlijnd moeten worden. De intenties inzake de aanpak van zedendaders moet dan ook werkelijk gebeuren (evaluatie samenwerkingsakkoorden, hiaten hulpverlening, preventie om recidive te voorkomen,...).

Voor de preventie van seksueel geweld bestaat al sinds 2017 het aanbod van de hulp- en chatlijn Stop it Now! voor de ondersteuning (informatie, zelfhulpmodule, eventueel doorverwijzing naar hulpverlening) aan mensen die zich zorgen maken over hun eigen seksuele gevoelens of gedrag naar minderjarigen en hun naasten personen. Er wordt een evaluatie voorzien en bij gunstig resultaat wordt onderzocht hoe de hulplijn structureel kan worden ingebed. De Vrouwenraad vindt dat er middelen moeten zijn om eventuele tekortkomingen in het aanbod te kunnen wegwerken en Stop it Now! In elk geval structureel in te bedden.

Veroordeling en verplicht daderprogramma

De (straf)maatregel moet in verhouding zijn met het risico op recidive van de dader. Een daderprogramma moet altijd een aanvulling zijn bij een veroordeling/detentie.

Kwaliteitsnormen en trajecten

Het Vlaams actieplan seksueel geweld zet in op het gebruik van wetenschappelijk gevalideerde risicotaxatie-instrumenten bij justitiehuizen, op een systeemgerichte aanpak waarbij de hulpverlening verbinding maakt tussen slachtoffers en daders en het gezinssysteem (Project Integrale Respons op IFG). Voor de begeleiding van justitiabelen wordt het aanbod zowel op structureel als individueel niveau op de hulpvraag afgestemd via een samenwerkingsakkoord tussen justitiehuizen en hulpverlening.

Wat intrafamiliaal geweld betreft zien wij toekomst in de uitrol van de 'Triangel in het werken met plegers van IFG', dat alle (toekomstige) Family Justice Centers zouden moeten toepassen.

Professionals moeten een vorming krijgen inzake gendergerelateerd geweld.

Bemiddeling

Bemiddeling mag pas gebruikt worden na een goede risicotaxatie, na een goede daderprofilering, na voldoende veiligheidsplanning die steeds moet herhaald en gecheckt worden en mits verantwoordelijkheidstraining van de dader. Bij IFG kan bemiddeling achteraf toegepast worden bij bepaalde

situaties waarover er conflicten zijn, wetende welke dynamiek er speelt. Om afspraken te maken over intrafamiliaal geweld zijn er dan andere trajecten nodig. Bemiddeling is uit den boze in gevallen van intiem terrorisme. Wanneer bemiddeling wordt toegepast moet het slachtoffer duidelijk geïnformeerde toestemming geven.

Data en onderzoek

Er kunnen inspanningen geleverd worden om zicht te krijgen op het aantal beschikbare plaatsen voor daderbehandeling, vrijwillig en gedwongen, via de ontwikkeling van een registratiesysteem. Er moet geïnvesteerd worden in recidivemeting om beter aan recidiveopvolging te kunnen doen.

Er is nood aan evaluatie van alle daderprogramma's (in het ambulante en residentiële kader) om de effecten op korte en lange termijn na te gaan en om de resultaten inzake preventie in kaart te brengen.

Financiering

Er moeten voldoende middelen voorzien worden om een voldoende gespreid daderaanbod te creëren dat een lange termijn kan overspannen. We vragen ook toereikend budget voor vormingen inzake gendergerelateerd geweld voor professionals (politie, justitieel, hulpverlening).